

אגרא דכלה

להיטיב עם ישראל, וכאשר ח"ו אין מקום לדחות טענות המקור, הנה י"י שמו, רצ"ל הנה הש"י אומר י"י שמי שאני מהווה כל היות, ורצוני להיטיב עם ישראל ומי ימחה בידי, עד כאן דבריו. והנה ראויין הדברים למי שאמרם ודברי רז"ל מסייעין לו, שאמרו רז"ל (ילקו"ש רמז רל"ד) שהיה קטרוג הגדול אצל הים הללו עובדי עבודה זרה וכו', עד שהוצרך הש"י כביכול לדחות השר של מצרים, וישע י"י ביום ההוא את ישראל מיד מצרים (שמות יד ל):

ויאמר אם שמע תשמע וכו'. ככל הלשון נ"ל לפרש על פי מה שהוא קבלה מחכמי האמת, כאשר מסתפק האדם באיזה ענין אשר ירצה לעשות, אם הוא עבודה להש"י או בהיפוך לשם יוהרא וכיוצא בכל ענייני העולם, אזי יצייר הענין הנרצה לנגד עיניו, וישליך מנגד עיניו התענוג והכבוד וכל ענייני העולם אשר יצפה להגיע לו מזה המעשה, וימאסנו על ידי העצות היעוצות בספרי המוסר, ואחר כך כשיבין שכבר בטלו ממנו הרגשת התענוג הגשמי, ולא ישאר רק הענין הנרצה להש"י, ויראה אחר כך שאף על פי כן נפשו חשקה להענין הנרצה, אזי בודאי הוא דרך הישר. וזהו שרמו ויאמר משה אל העם אם שמע, א"ם הוא לשון ספק, ור"ל אם יסתפק לך איזה שמיעה אם תשמע לעצת הלב או לא, אזי העצה היעוצה, תשמע לקול י"י אלקיך, ר"ל תפשוט מהענין כל תענוגים הגשמיים ולא תשמע מהענין, רק קול י"י אלקיך המעורר לדבר הנרצה, אזי והישר בעיניו תעשה, והבן:

והיה ביום השישי והכינו את אשר יביאו, וירמוז עוד לשנים מקרא ואחד תרגום, שמחויב לומר פרשת התורה בערב שבת (ברכות ח' ע"א). ואמר (שמות טז ה) והיה ביום השישי והכינו, במאמרם ובקריאתם, את אשר יביאו, א"ת היינו אותיות התורה אשר יביאו אחר כך בשבת היינו פרשת השבוע

דבר המערכת

כי האדם עץ השדה...

בגמ' תענית ז, אמר רבי יוחנן מאי דכתיב כי האדם עץ השדה, וכי אדם עץ שדה הוא אלא משום דכתיב כי ממנו תאכל ואתו לא תכרת וכתיב אתו תשחית וכת הא כיצד אם תלמיד חכם הגון הוא ממנו תאכל ואתו לא תכרת, ואם לאו אתו תשחית וכת.

ולהלן שם: אמר רב נחמן בר יצחק למה נמשלו דברי תורה כעץ שנאמר עץ חיים היא למחזיקים בה לומר לך מה עץ קטן מדליק את הגדול אף תלמידי אף חכמים קטנים מחדדים את הגדולים והיינו דאמר רבי חנינא הרבה למדתי מרבתי ומחברי יותר מרבתי ומתלמידי יותר מכולן..

בשבת קודש זו, שבת שירה, יום חמשה עשר בשבט, ראש השנה לאילן, אשר בו מרבין לברך את פרי עצי השדה, בכוונה להודות להש"י על פירות האילנות, להבין את המשמעות של יום החג הזה, אשר חכמינו ז"ל קבעוהו ליום מיוחד, אשר בוודאי יש לזה משמעות נעלה יותר מאשר ראש השנה לאילנות, אם התורה הק' וחז"ל השוו את האדם לעץ השדה, את התלמידי חכמים ואת צעירי הצאן התלמידי חכמים הקטנים לעץ השדה.. בוודאי עלינו להתבונן ביום הזה בקשר בין עץ השדה לתלמידי החכמים בכלל ובפרט לצעירי תלמידי החכמים.

ולהבין את הענין נקדים את דברי רבינו בספרו בני יששכר מאמרי חודש תמוז - אב מאמר ד - בתולה במחול וזלה"ק: וכן הוא הענין בט"ו בשבט שעושין אותו יום טוב והוא ראש השנה לאילנות [ר"ה א] הנה הוא ג"כ ארבעים יום קודם כ"ה אדר, נרמז כי האדם עץ השדה [דברים כ ט], וכבר ידעת פלוגת ר' אליעזר ור' יהושע [ר"ה י ב] ר' אליעזר ס"ל בתשרי נברא העולם ור' יהושע ס"ל בניסן ותרווייהו קשוט לדברי מרן האריז"ל [פרע"ח שער ר"ה פ"ד] זה במעשה וזה במחשבה, והנה אנו פסקינן כר' אליעזר במנין שנות העולם, ואנחנו אומרים בראש השנה (תפלת מוסף) זה היום תחלת מעשיך [ר"ה כז א], ולכאורה למה נצא מן הכלל המסור בידינו ר' אליעזר

ור' יהושע הלכה כר' יהושע, ובפרט דר' אליעזר שמותי הוא [שבת קל ב], ולדרכינו יונח, דהנה אבותינו ראו שמן השמים נתהווה יום שהותרו השבטים להתחתן זה בזה וכן יום שהותר שבט בנימין הכל נתהווה ואירע בט"ו באב ולא בט"ו בשבט, מזה היה להם הוכחה דמן השמים מסכימים לפסוק בזה הלכה כר' אליעזר, הגם דתרווייהו קשוט וכמו"ש לעיל, ואעפ"כ גם בט"ו בשבט (שעולה השרף באילנות) קבעוהו לקצת שמחת יום טוב וקבעוהו ראש השנה לאילנות כיון דגם דברי ר' יהושע אמיתיים, הבן.

ובבני יששכר מאמרי חודש כסלו - טבת מאמר ב - אור תורה וזלה"ק: שיר למעלות אשא עיני אל ההרים מאין יבא עזרי עזרי מעם י"י עושה שמים וארץ. להתבונן מהו הנשיאות עין אל ההרים, וגם למה תיאר את הש"י בכאן בשבח שעשה את השמים וארץ ומי לא ידע בכל אלה כי יד י"י עשתה זאת, עיין מ"ש לעיל בסימן כ"ו בפסוק והמים היו הלוח וחסור וגו' בעשירי באחד לחדש נראו ראשי ההרים, ולפי הדברים שנתבארו שם אפרש לך הפסוק בטוב טעם, שיר למעלות, שיר הוא למעלות של ישראל איך גדלה מעלתן לפני י"י יתברך, כי הנה כל האומות כשמצטרפים לישועה עם אחד נגד חבירו הנה יבוקר פנקסיהם אם יש בידם איזה זכות ראויים להוושע ובאם לא ימצא להם זכות אין להם תשועה, מה שאין כן ישראל כשצריכים לישועה הגם שח"ו אין בידם זכות שיזכו לנס, הנה תעמוד להם זכות המצות שעתידין לעשות אחר הישועה כי למודים הם בכך, וכמו שהיה בבריאת עולם שעדיין לא היו ישראל במציאות שיפריחו מצות ומעשים טובים ואעפ"כ עלתה במחשבתו ית"ש מה שעתידין ישראל להפריח מצות ומעשים טובים, והיא שעמדה להתעוררות בריאת העולם, וכמו שאמרו רז"ל ישראל עלו במחשבה [ב"ר פ"א ד']. בראשית בשביל ישראל שנקראו ראשית [רש"י בראשית א א], וכן אחר כך בזמן המבול מה שהיה מן הצורך להתחיל עולם מחדש שיתראו ראשי ההרים עלתה במחשבה זכות שקיימו ישראל מצות בריאה נר חנוכה וקידוש

מדור ההלכה מתוך ספרי רבינו זיע"א

בעריכת הרה"ג ר' אברהם צבי פננהיים שליט"א

שליש בעבירה, והשי"ת מבחר שלשיו הטביע בים סוף, הנה מחויבים אנחנו להתנאות לפניו במצותיו בתוספת שליש.

(שם ב ה)

קח צנצנת אחת וגו' והנה אותו וגו' למשמרת לדרתיכם (טז לג)
איזה ברכה יברכו לעתיד כשיאכלו את המן.

כתב הרמ"ע ז"ל לעתיד לבוא בסעודה של לוי, אין סעודה בלא לחם, יוציאו את צנצנת המן הנגזז ויברכו ברכה ראשונה המוציא לחם מן השמים, ודכירנה כשהייתי מסתופף בצל הרה"ק מהרצ"ה מזידיטשוב זצוק"ל חקר איזה ברכה בירכו ישראל על המן, ואני הייתי משיב שמצאתי להרמ"ע שכתב דלעתיד יברכו המוציא לחם מן השמים, ונפל שם ויכוח בין החברים בזה, והיו מי שאמרו שלא יברכו כלל, הניצוצין ולהפרידם מהפסולת, ובמון לא היה פסולת.

ולי נראה דהגם שלא בירכו על המן בימות החול מטעם הנ"ל אבל בשבת להיות דהאכילה היא בקודש אתר עילאה יתיר הוצרכו לברכה, דכשנתעלה לאתר עילאה יתיר צריכים בירור, זהו ליישב דברי הרמ"ע, ובזולת דבריו הייתי אומר דבאמת בימות החול לא בירכו שלא היו מברכין ברכת הנהנין, עם כל זה להיות שבת הוא קודש הוא והאכילה בו כעין אכילת קדשים, היו מברכין ברכת המצוה אקב"ו לאכול סעודת שבת.

(שם ג א)

והכינו את אשר יביאו (טז ה)
ישכים להכין צרכי שבת אפילו כשחל יו"ט בערב שבת.

אמר רב חסדא לעולם ישכים אדם להוצאת שבת שנאמר והכינו את אשר יביאו, לאלתר (שבת קיז ע"ב), נראה לי לדינא מלשון אומריו לעולם"ם דאפילו אם חל יו"ט בערב שבת [ישכים להכין צרכי שבת], והדיוק הוא מתיבת והי"ה, שהוא מיותר, הוה ליה למימר וביום הששי וכו', ואמר לשון והיה לשון שמחה להורות אפילו יארע זמן שמחה ביום הששי היינו יום טוב, אין זה דוחה מצות השכמה להוצאת שבת.

(בני יששכר מאמרי השבתות ב ט)

זה קלי ואנוהו (שמות טו ב)
מאויבי תחכמי ההלכה שהידור מצוה הוא עד שליש.

חז"ל למדו מזה הפסוק להתנאות לפניו במצוות, היינו לעשותה בהידור מן המובחר, ונתנו חכמים שיעור בהידור זה עד שליש, ולא נדע מקומו איה אשר משם למדוהו השיעור, והנראה לפרש ע"פ הירושלמי (כלאים ח ב) שמעולם לא היו נוהגין ליסע בעגלה רק עם סוס אחד, עד שבא פרעה שהיה בימי יוסף הנהיג ליסע בשני סוסים, ואח"כ פרעה שרדף אחרי ישראל היה אוסר שלשה סוסים בכל מרכבה, וזהו הפירוש ושלישי"ם על כולו.

א"כ הוסיף פרעה שליש בעבירה לרדוף אחרי ישראל, והשי"ת לקח ממנו נקם, ומבחר שלשי"ו טבעו בים סוף, על כן שוררו לפניו זה קלי ואנוהו"ו אתנאה לפניו במצוות, וממילא נשמע דהידור מצוה עד שליש, כמו שפרעה התנאה בהידור

העולם, ובזה מתקשרת האדם לעץ השדה, כאשר מזריעים את העץ, ובמחשבה של המזריע הוא שיגדלו על העץ הזה פירות הכי משובחים, אבל אם מתעצל אח"כ בטיפוח העץ ובשימור הנכון, אזי הפירות הגדלים על העץ נופלים מערכן וחשיבותן, ואם המזריע מטפח את העץ, ומשקיע בו כל כוחו ומשמרהו מן המזיקין אזי יגדלו פירות משובחים.

וכך הוא בצעירי הצאן, תלמידי חכמים הצעירים, אשר בוודאי רצונו של כל אדם הוא שיגדלו ממנו הפירות הכי משובחות, בניו יהיו תלמידי חכמים גדולים שיאירו את העולם בתורתם וחכמתם, אבל הכל תלוי בהשקעה לאורך שנות גידוליהם, וכאן באים חז"ל ואומרים לנו אשר מתלמידי חז"ל וצעירי הצאן, אשר לא טעמו טעם חטא, ולומדים השכם וערב בקדושה וטהרה את תורתנו הק', ועל ההורים מוטל החוב להעריך את בנינו, לשבח ולפארם אשר יושבים הם באהלה של תורה, לומדים הם תורה לשמה, מבוקר עד ערב, מי יתן שנוכל אנו ההורים לשבת באהלה של תורה חצי או רבע מהשעות הרבות בו ילדינו הק' עומלים בתורה, אשר בזכותם העולם קיים, וע"י שנעריך את עמלם בתורה, כך יגדלו לתלמידי חכמים גדולים, פירותיך יהיו מתוקים וצילך נאה, כמו שבירך התנא ר' יצחק לרב נחמן שכל נטיעות שנוטעין ממך יהיו כמותך... ושבנינו יגדלו גדולים בתורה וביראה כמו התנאים הק'. ובזכות כוח תורתנו הק' יפקו מגלותא בב"א.

החדש וכמו"ש לעיל סימן כ"ו, וזהו שאמר שיר למעלות, שיר למעלתן של ישראל, אשא עיני אל ההרים, היינו כשאסתכל אל ההרים שנראו בזכות מה שעתידין ישראל לעשות מצות בראיה, כאשר הוכחתה זה מן התורה לעיל, ואתבונן בזה כי, מאין יבא עזרי, מאין ואפס יבא עזרי, אפילו אם אין בידי זכות אעפ"כ יבא עזרי, כי עזרי מעם י"י עושה שמים וארץ, שגם השמים והארץ נבראו בזכות ישראל הגם שלא היה עדיין זכות בידם רק בזכות מה שעתידין לעשות, וזהו מעלת ישראל ביחוד דייקא, עכ"ל ק.

היצא מדברי רבינו הק', לפי דברי האריז"ל, להסביר את מחלוקת ר' אליעזר ור' יהושע, אם בניסן נברא העולם, או בתשרי, ובזה מובן הסתירות שלכאורה רואים בתורה, (החדש הזה לכם ראש חדשים) שזה במעשה וזה במחשבה, המחשבה לבריאת העולם היה בניסן, והמעשה היה בתשרי, וישראל עלו במחשבה תחילה, שכלל ישראל יקיימו את התורה והמצוות, [וזה היסוד שמסביר רבינו להביא ישועות ורפואות לבני ישראל, ע"ש מחשבת העתיד שאותו יהודי יקיים מצוות כשיבירא] ואם כך אצל ישראל מחשבה טובה הקב"ה מצרפו למעשה, ולענין קיום המצוות, התורה קוראת לחודש ניסן החודש הזה לכם ראש חדשים, כי אז ציווה הקב"ה למשה ולישראל את קיום מצוות קרבן פסח ואכילת מצה, הקשורים ליסודות האמונה ביציאת מצרים עד סוף כל הדורות.

ולפי זה יום טו בשבט הינו יום בריאת העולם בשביל ישראל, ע"י ארבעים יום קודם יצירת הוולד, אז היה השידוך של כלל ישראל עם התורה, אשר לולא המחשבה הזאת לעתיד לבוא, לא היתה נבראת

ברכת אלתא אבא.

ידידכס פנאס בניאין בן אנה אלא

המשך 'אגרא דכלה'

שקורין בשבת, והיה משנה, היינו שיקראו במשנה ובכפל, על אשר ילקטו יום יום (היינו עם התרגום מקרא:

מהנעשה בחצרות קדשינו:

ההכנות לשבת כא אדר בדינוב

בחסדי השי"ת מתקדמת גמר בניית אגף החדש בבנין המוסדות שבדינוב, ע"מ שנוכל לאכלס בשבת ההילולא של רבינו בעל הנועם אלימלך החל ביום א' כא אדר, והיילולת רבינו רבי דוד מדינוב החל ביום ששי י"ט אדר, ועקב הביקוש הרב, ולמרות המלאכה המרובה והעלויות הכבידות של הוצאות הבניה המסתכם בסכום של מאה ושבעים אלף דולר עלות בניית האגף החדש, הכולל 12 חדרי לינה, ובו

חמשה עשר בשבט

האדם ביום ההוא ראשית יסוד הצמיחה, שיזדמן לו השי" לעת המצטרך את הפרי עץ הדר, והנה תפלתו תעשה פירות, וזהו שרמז התנא באומרנו לשון יחיד לאילן, להורות על האילן המיוחד המבואר בתורה למצוה.

(בני יששכר מאמרי חודש שבט מאמר ב)

ר"ה לאילן, לא אמר לאילנות כמו באינך, יש לרמוז מה שקבלנו מרבותינו להתפלל בט"ו בשבט על אתרוג כשר יפה ומהודר שיזמין השי" בעת המצטרך למצוה, כי הנה זה היום אשר עולה השרף באילנות [רש"י ר"ה יד ב ד"ה הואיל], והוא כפי הזכות של כל אחד מישראל, הנה מה טוב ומה נעים שיתפלל

בס"כ עוד 36 מיטות לרווחת הציבור הרחב, נקווה בעז"ל לסיים את המלאכה, שהחדרים יהיו מוכנים לקליטת הציבור.

העולים לדינוב

בשבת פרשת משפטים שבת מברכים אדר, ובשבת פרשת תרומה ישוה בדינוב בעז"ה קבוצות של יהודים, הרוצים להצטרף יפנו לטלפון 050-4132188

לאלו החפצם לשהות בשבת כ"א אדר בדינוב, נא להזדרז ולהרשם!

בכל ליל שיש בשעה 10.00 מתקיים שיעור בספר 'אגרא דכלה' בבית המדרש דינוב רחוב בלזר 17 שכונת בית ישראל.

מדי יום רביעי שיעור בספה"ק 'בני יששכר' ע"י האדמו"ר מסאסוב שליט"א בבית מדרשו רח' רש"י 44 יום בשעה 8.15 זמן תפילת שחרית בשב"ק בשעה 9.45 - קידושא רבא במקום - בבית מדרשינו לא מדברים בשעת התפילה וקריאת התורה